

KÖZMŰVELŐDÉS

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI KATHOLIKUS HETILAP.

Felelős szerkesztő: Soóthy Gyula.

A lap szellemi részét illető cikkek a szerkesztőségnek, az előfizetési pénzek az egyházmegyei pénztár (Gyulafehérvár vár) címére, reklamációk pedig a kiadóhivatalnak (Papp György) küldendők.

Megjelenik minden csütörtökön.

Az előfizetés díjai:

Egész évre	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8 Kor
Félévre	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
Negyedévre	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2

— Hirdetések díjszabás szerint. —

A jövő kilátásai. Természetes, hogy az új év beálltával nem kezdődik minden újra, hisz nem vágtuk el a multnak a jövőbe vezető szárait. E szálok mindig megmaradnak, hogy ezeken szövődjen tovább a jövő minden eszménye. Mit hozhat a jövő? A tovább-fejlődés melyik stádiumát hozza el a társadalmunkra az 1912. esztendő. Az elmúlt évről örömmel szegyezzük le azt az örvendetes jelenséget, hogy a magyar társadalom katholicizmusa legalább is egy százalékkal nagyobb fokú öntudatot áruolt el, amint az események megmutatták. S ha szabad hinnedünk a fejlődés törvényében, reméljük, hogy a jövő be fogja igazolni e várakozást. Nagyon fontos, hogy az új év előbbre vigye a magyar katolikus öntudatot és a mélyebb hitéletet, mert amilyen mértékben növekedik emez, ugyanolyan fokban egyszersmind minden haza- és hitellenes áramlatnak is megtörő sziklája.

Sokat, igen sokat remélhetnénk, ha az eseményekre nézve igen jelentékeny tényező, a politika nem evezne meddő vizeken. Egy egész év feltel el párt-taktikai villongásokkal, komolyabb alkotások nélkül. Pedig vallási s szociális helyzetünk kinosan várják a sokszor megígért támogatást és fellendítést. E tekintetben újat nem kívánunk, csak ama számtalan ígéretnek teljesülését, amik elhangzottak széles e hazának minden részében.

Tehát vannak kilátásaink, de azért nem nézünk dőre reménnyel a jövő titkai elé. Kelletlen meglepetéseket mindig tartogat a jövő számunkra. S ez a körülmény az, ami a sok bizó remény mellé egy nagy adag meggondoltságot, számító óvatosságot és komoly felkészülődést kölesönöz. De mindenkifelett — jöjjön el — kis Jézus a te országod a világban és mibennünk.

Amí még hátra van.

II.

Bétafy.

Mit ér az nekünk, hogy annyi harcra kész tiszta fegyverzetű keresztény katona gyűl össze a nagygyűlésen s megy szét az országba utána? Hiszen az otthonmaradtak dióhéjban s lekicsinyelve, vagy kicsufolva olvassák a legszentebb eszméket, melyeknek áradata oly sok lelket ittasit a nagygyűlésen. E sorok írója is napról-napra tapasztalja, mennyire okosabbak a világ fiai a világosság fiamál. Hónapokig jár a „Világ” ingyen, mutatóba,

tanítóknak, kiket hajdan meg is kereszteltek s akik dicsérik és meg is rendelik ezt a lapot, mert „védi ügyüket.” Úton-útfélen lábatlankodik a rongy irodalom és sajtószemét lapok árja — éktelen hazug híresztelésekkel s feldult családi tüzhelyek költött hírével megtöltve, mert ez az, ami manapság vonz. Ugyan, hány lap közölte a katolikus közönség fényes demonstrációját, mellyel Barkóczy mellett állást foglalt? S azalatt hány lapban olvasta boldog-boldogtalan a dühös követelést: „El Barkóczyval a középiskolák éléről!” Hányan szívták be a dicsőítő himnuszokat, melyeket „zsidógyerekek” a kultusz-miniszter felé zengettek azért, hogy liberalizmusa végre győzött feketeségén s az állami gimnáziumokat megszabadította minden Mária kultusztól, ugyanakkor, midőn a Galilei Kör és Torakultusz melegágyait bennük felejtette? Nekünk tehát módozatokat kell kitalálnunk, melyeken a szeretet ereje mérközhezzék a gyűlölet fürge és mindenhová befurakodó hatalmával. Új pogánykort élünk új pogányok

TÁRCA.

„Pap lesz a lelkemből.”

Az aggódó édesanya elfeledte fájdalmait, nem emlékszik semmire, csak mosolyogva szemléli a bölcsőben andalgó kisdédét, kinek a közelmultban életet adott s remegve várja, számlálgatja az órát, a melyben komái megérkeznek, hogy a kis pogányt elvigyék a „szentkeresztviz alá.”

Elviszik: és Mózes lesz az ő neve.

Nagy az öröm a háznál nemcsak azért, mert a pogányból keresztény lett, hanem azért is, mivel oly édesen mosolygott a „szentem” a plebánus úrra, mikor keresztelte, hogy ott helyben kijelenttem „apjoknak”, „hogy pap lesz a lelkemből.”

Az édesanya szívét — ezen kijelentésre — különös jóvendőlésszerű érzelmek hatották át, mert ők „lakodalmok” után kölesönösen

megegyeztek együtt urával, hogy mivel a jó Isten adott nekik egy kis „módot”, hát ha fiúval álgya meg az Isten, azt az Úrnak szentelik, mert „hát tudja Elekbá! olyan boldog az a szülő, aki papot nevelhet, legalább az imádkozik értünk, amikor mi a sok munkával elvagyunk foglalva.”

Mily boldog volt az édesanya, mikor az ő kis „Mózsija” gagyogva mondta utána „Étes Jézus” „Mája segits meg” „Ésapám és anyám.”

Hát mikor vízkereszt napján a tisztelendő úr előtt szépen letérdelve keresztet vetett magára és a „Miatyánkat” elmondotta, mily lelkesedve szaladt a kis Mózi keresztanyjához s mutatta a szentképet, melyet neki a tisztelendő úr bácsi azért adott, mert szépen tudott keresztet vetni magára. Szeméfenye volt édesanyjának a kis Mózi, hisz Szűlveszter estéjén is a szomszédba önot öntötték, s a Mózi ónja helyébe változott a vízben. Ugy-i mondtam komámasszony, hogy „pap lesz a lelkemből”, mert nem vagyok babonás, de az önöntés sokszor beteljesedik.

„Apjuk! — így szól a Mózi anyja — ideoda már 7 esztendő s a kis Mózi, s tudja a szomszéd X. falusi kománk is bevitte Ferencet a barátokhoz; mi is ejiszen vigyük bé, mert hát tudja! a barátánitás, barátánitás. Én szeretem kántram komámát is, de hát tudja még es!” . . .

Úgy is lett, szent Ferenci vásárkor szépen bepakolták a Mozsi kis holmiját a tulipántos ládába s bevitték a barátokhoz, épen a második normába, mert a páter gárgyán azt mondá: olyan okos kis fiú, hogy mindegyiket „legyurja.”

S a páter gárgyán nem csalódott, mert Mózi a legjobb értesítő vitte haza a karácsonyi „semesterre.”

Mily lelkes örömmel nézték fiokat a jó szülők, mikor a tisztelendő úr karácsony éjszakáján „kicsi miniszternek felöltöztette Mózsit. Még a gyermekpajtások is bizonyos nagyobb fokú tisztelettel nézték Mózsira, mert a faluban el volt terjedve, hogy „papot csinálnak belőle.”

Mikor Mózi a nagy vakációra haza jött, s ecce-máccó elküldötték a tehennel, — hadd

OBERBAUER A. UTÓDA

BUDAPEST, IV. VÁCI-UTCA 41.

„A legjobb hírnének örvendő és legrégebb egyházi szerek, ruhák, zászlok stb. gyára.”

— Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve. —

között, kik sokkal gonoszabbak a régi pogánynál, mert nem az a bajuk, hogy „nem jöttek világosságra”, — hanem az, hogy világosságban képzelik magukat, holott fáj szemük az örök világosság fényétől. Vakondtermészetűek. Ezekkel szemben pedig csak esel és ügyesség segíthet.

Ne csak a nagygyűlésen vegyünk hát részt, hanem legyünk a kath. sajtó apostolai otthon is. S legyen az a kath. sajtó elsősorban katolikus és hazafias, de ne legyen benne semmi olyan, ami miatt olvasóközönségét elveszítse. Akkor könnyebb lesz toborozni, gyülekezni köréje, hogy annak erejével a lelkeket is visszahódítsuk s harcainkat is megóvjuk.

Ellenfeleink drága pénzen szerzett nagyságokat szórnak ránk. Nekünk ingyen végzett munka árán is föl kell lendítenünk a kath. sajtó ügyét, mert „a szeretet nem keresi a maga érdekeit.”

És ha mozognak már, akkor ne csak mozgolódjunk, hanem mozognak is cél-szerűen, csatateret szerint, mert másképp akárminő jóakarattal is mozognak, befón és bekerít ellenfeleinknek jól kieszt, jobb ügyhöz méltó okos cselekedése.

Folytonos munka, folytonos agítással és a napisajtónk fejlesztésében való tevékeny részvétel nélkül még a kath. Nagygyűlés is csak olybá tekinthető, mint egy óriási sereg sátorverése és sátorbontása — küzdelem és győzelem nélkül. Ez a sajtópártolás készítsen elő minket a következő találkozásra s ez ugye szét minden becsületet katolikus lelkébe az élet és igazság erejét. Ettől dobjanjon össze szívünk, melyet csak a sajtó idegszállai vihetnek szolgálatába annak a szent ügynek, mit katolikus újjászületésnek szeretnénk nevezni.

Püspökszentelés Budapesten.

Nem a feltűnés vágya vezet e sorok megírására, hanem az a ténykedés, amely minket erdélyieket is érdekel. Új napján szenteltek püspökké egyházmegyénk hí fiát, Gróf Mikes János, volt udvarhelyi főesperes plébánost. Miénk volt születésétől a mai napig, hű fia egyházmegyének és így Erdélynek is. Mai nappal persze kettészakadtak a kötelek. Magasabb elhivatása kiragadta körünkől. Új, erősebb láncok fogják az új működési köréhez kapcsolni s így csak a lelki rokonság kapcsán, az emlékek láncolata fűzik majd össze egyházmegyénkkel és volt hivatással. Ő már csak volt Erdély; a székelgyűlésből püspök lett, az erdélyi papból főpásztor.

Amily érzékeny és megható volt búcsuja Erdélytől és így hivatástól, ep oly megható, fontos és magasztos volt püspökké szentelése. Az a hatalmas, nagy és esodálatra méltó bazilika zsúfolásig megtelt közönséggel. A bazilika a mai napon mondhatni ragyogott pompájában és fényében. Az izléssel díszített főoltár, a villanyfényben uszó templom, a fényes asszisztencia, az a hatalmas chorus, a zúgó orgona fennen hirdette, hogy nagy napra virradtak a kivánsi pestiek. Főpásztorunk és a felszentelendő püspök bevonulásakor, kiket a teljes asszisztencia a templom bejáratánál fogadott a felszenteléssel segédkező két püspökkel együtt, nekem úgy tetszett, mintha . . . mintha kivánsiakkal telt volna meg az a hatalmas bazilika. Hűdséget és ridegséget vettem a pestiek szeméből kiolvasni. De csakhamar felmelegedtek a szertartások fönsége alatt a látszólag hűvös szívek, kiültek a meghatótságot könnyei azok szemében, kiknek Mikes János gróf idegen. Mi lett volna, ha erdélyiek töltötték volna meg a bazilikát, pl. volt hívei, vagy leendő hívei? Hatalmasabb lett volna az a kép, mely a szentélyben tarult szeméink elé! ahol az új püspök jó anyja foglalt helyet, körülvéve övéiktől és szeretteitől, kiknek szemében ott esillogott az édesanyai, testvéri és rokoni örömköny, míg a leckeoldatlan lelki fiam esüngött a jó főpásztor atyai tekintetét, kit körülvettek püspök és paptestvérei.

A felszentelés hosszú és fáradságos szertartásait a mi kegyelmes urunk végezte. Segédkeztek a kassai és a győri püspökök. Püspök atyánk avval a nyugodtsággal és áhítattal végezte a püspökszentelést, amint ő minálunk is végezni szokta ténykedéseit. Hiába, életet, szellemet csak az tud szavakba és ténykedésekbe önteni, ki életet, szellemet merít onnan. Kinek nevében püspököt szentelt. A bazilikában a mai napon tapasztalt esend és áhítat csak emelte a püspökszentelés mély és fönséges ténykedéseknek folyton megújuló változatait. A közel három óránt át tartó szentelés az „ad multos annos,” az új püspök áldásával és Te Deum-mal végződött. — Déli egy órakor Mikes Armin gróf hazánál rövid ebéd volt, melyen az új püspök, és a mi főpásztorunk szólott a szeretet melegségével. Január harmadikán vonult be Szombathelyre az új püspök, január hatodikán tarja beiktatását, melyen, mint halljuk, többen fognak Erdélyből is résztvenni.

INNEN-ONNAN.

Alkoholfogyasztás. Szilveszter éjszakája mégis az alkoholt. Nines éjszaka az egész esztendőben, amelyen az alkoholt oly vesztül bacchanális módon örvöngene, mint az év utolsó éjszakáján. Homérosi terminológiával élve, már felült keleten a rózsaujjú hajnal, de a koresmák, kávéházak asztalainál nem akar fogyni a vigadó gyűrött arcú serege. Irtóztató jökeve van mindenkinek. Mindez a közfelfogás szerint azért van, mert nem illik holmi komoly ábrázattal, hétköznapi kedéllyel, gondokkal küzködő elmével fogadni a boldog új esztendő. Éljen a vigáság, hátha rátart végesvégig!

Az emberi gyarlóság sohasem veszi le az embert oly könnyen a lábáról, mint ilyenkor. A mámor karjaiba szinte rohanva rohannak. Itt van az újév reggele, mulit is már. A koresmák egyre hallszik a muzsikaszó s vad kurjongatás. Aztán az utcára tódul a tömeg.

Szomorú látvány, de még szomorúbb látni az utcán fetregő embereket. S érdekes, hogy úgy mennek el mellettük a járókelők, mintha

szokják mindenhez, mondták a szülők — hát Mózsit maga köré gyűjtötte gyermekpajtásait és mely alázattal a „nagy eserefa” alatt, melyre keresztet faragtak „misét mondott” nekik, a mely esemény még nagyobb tiszteletet szerzett Mózsinak, mert már azt is beszéltek a faluban, hogy a barátok misézni is tanítják Mózsit, olyan tudós tanuló.

De a normának hamar vége lett s felvitték Mózsit a „gimnáziumba”, a hol mindjárt a legelső padba ültette osztályfőnöke s szorgalma és jó viselete miatt mindig jutalmat kapott.

Szívére is kötötte édes anyja Mózsinak, mert apja eközben elhalt, hogy „fiam! nehogy szegényt hozz reám, legy engedelmes, szófogadó, jó gyermek, mert úgy segít meg az Isten! Látd mennyit áldozok érted, nehogy kárba menjen!” Így oktatta mindig édes anyja Mózsit.

Mily nagy öröme lett az édes anyának, mikor Mózsit azt izente baba, hogy két hét múlva éppen sarlós Bódogasszony napján a nagyobb diákok „ákcendálnak” s a tanár úr neki is megengedte, hogy idő előtt ő is „ákcendálhat”, mert hát nő! s akkorra korszorú, pántikásgyertya és nő még gyűrü is kell, de az édesanyja mindenképen jöjjön bé akkorra.

Hát a mikor a püspök megbérmálta Mózsit!? Anyai szíve repesett örömeben, mikor

megkoszorúva látta fiát, s anyai szíve maga elé varázsolta azt a képet, mikor az ő Mózsija is éppen olyan pap lesz, mint akik abba a szép cifra gunyába felöltözve a püspöknek segítettek „bérmálni!”

Telt az idő s Mózsit alapítványt is kapott s a szemináriumban is a subregens úr duktorának tette Mózsit, mert legjobb viseletű volt.

A nagy vakáció alatt a templomból soha el nem maradt, a miért a plébános úr nagyon szerette, s anyja nagy öröme az ecce-maceó meg ebédre is megmarasztotta, mert már nagyocská diák volt Mózsit.

Most már a falusi legényke barátai sem merték Mózsinak szólítani, hanem tisztelettel „Mózes” diáknak.

Ide-oda Mózes már a hatodik gimnáziumot is elvégezte jeles eredménnyel s elment kikonkurálni Fejérvárra; de azok a csiki, meg udvarhelyi cifra mentés, sújtásos harisnyájú bajszos diákok úgy ellepték Fejérvárt, hogy Mózsinak nem jutott hely — vótak vagy hatvanan mind kitünő és jeles — de a Püspök őt is eléjegyezte s a másik évben „bévette papnak.”

Uram! Istenem! Ki írja le az anya boldogságát! Ezt csak a jó székelgyűlés anyák ismerik, akik „pap fiát” nevelettek. Futott, futott a jó

anya minden felé, s túlaradó örömmel értesítette a jó ösmerőseit, hogy „megérte azt az örömet, hogy Mózsit bévéttek klédikusnak.”

„Úgy i komám asszony! megjövendöltem volt — mondja a keresztanya — mikor a keresztvív alá vittük urammal, s a tiszteledő urra oly szépen mosolygott, hogy pap lesz a lelkemből!?” hát a kehely! Szilveszter estéjén mit vétett? s a cserefa alatt a keresztfiam miséje? Istenem! Istenem! ha nekem is pap fiam lehetne? Nem adnám a falu vagyonjáért!”

Mózsit benn volt már a klédikán, s gyakran irogatott édes anyjának, hogy milyen boldog, megelegetett ő, milyen szép a kápolnájuk, hol minden nap misét hallgatnak, s a püspököt is minduntalan látják, s mennyi csiki s udvarhelyi kanonok van stb. Nő még János Rómából s Feri Bécsből is írtak neki, akik nemsokára felszentelt papok lesznek, s ő oly epedve várja, hogy belőle is pap, meg pedig felszentelt pap legyen.

Mikor egyik vagy másik idősebb társa új-miséjét mondta, édesanyja is elkísérte Mózsit, mert egy újmise megér száz búcsut. Útközben aggdó szívvel mondogatta fiának: „Valjon fiam! megérem-e, hogy te is elmond a zsenge misédet?”

És megérte! Mózsit pap lett; haza jött

az ilyen látvány nagyon közönséges és megszokott volna. Oda se néznek a szerencsétlenre.

Edmondo de Amicis, aki olyan ügyesen megtudta figyelni az alkohol hatását az első pohártól az utolsóig, kitünő modelleket használhatott, de olyan ijesztően találókat, mint a milyeneket újév napján a város utcái mutattak, keresve sem találhatott. És ez így lesz mindig, amíg az emberek egy eszeveszett lumpolásnak még az emlékeiben is több örömet találnak, mint bármió jócelekedetben.

Villamos világításunk. Ez az egy dolog bizonyítaná az ide tevedt idegennek, hogy kulturális városban van, ha egyáltalán képes volna rá, hogy ilyesmit bizonyítson. Mert ami villamos világításunk mellett, hogy méregdrága, egytall méregrossz is.

Azok a hosszú póznák legpazarabban akkor szórják a fényt, mikor a kerek képű hold a legelőkelőbbben világít, mintha versenyezni akarnának az égi vándorral. Azok a póznák villogó vörös pontok csak arra jók, hogy elvegyék az embernek azt a kevés természetes látását is, ami a sötétben még irányíthatja.

Azokban van ennél nagyobb kellemetlensége is a lakosoknak. Megtörténik, hogy a villany rövidesen, minden tekerő nélkül fölmondja a szolgálatot. Ezen ugyan nincs miért megbótráncolni. Oly gyakori jelenség, hogy szinte megszoktuk. Mégis szaladunk szerelő után, keressük városszerte, de nem találjuk. Az effajta emberek — úgy látszik — ritkák, kevés van belőlük, mint a jó körmöci aranyból. De ritkaságuk roppant becsessé teszi a szerelő urak személyét, majdnem a tenyerünkben hordjuk, hiszen ha ők nem volnának — akkor is volna ilyen sötétség.

Ami pedig a legjobban és joggal bosszanthat mindenkit, az az, hogy a közönség teljesen védetlen és tehetetlen minden villanyvizéria ellen, mert a Ganz-gyárnak a várossal kötött szerződése oly rosszul és tartósan van stipulálva, hogy ez már eleve kizár minden orvoslást.

Hogy városunk villanyvilágítása csakugyan világítás legyen s ne holmi ravasz hunyorgása szétszórt fénypontoknak; hogy a sehol sem található szerelők a közügy érdekében kifejtett tevékenységük arányában honoráltassanak; hogy

falujába, s öröm volt nem csak a szülői háznál, hanem az egész faluban, mert Mózsai, nem csak az anya öröme, hanem az ők boldogsága is volt.

Lelkesedve beszélték el a következő hetivásáron a városiaknak, hogy N. Mózes tisztelendő úr épen Nagyboldogasszony napján mondotta el zsenge miséjét.

Az örömmünnep leírása nem tartozik tárgyam keretébe, csak a jóslat, hogy „pap lesz a lelkemből!”; s az lett a szó legszorosabb értelmében, Isten szíve szerinti pap, aki soha sem okozott sem püspökének, sem községének szomorúságot; hanem lett a mívé neveltek!

Ime uraim! egy szekely fiú pappá nevelése. Az édesanyai szeretet, gond, aggodalom, az édesanyai intelmek a bölcsőtől az oltárig kísérték; de azután is, mert sokszor mondogatta fiának, mikor káplán lett és később megyés pap: „fiam! vigyázz, mert a papi állás fényes, de kényes!”

Ő meg volt elégedve, a legutolsó eldugott falucskával, nem panaszkodott soha, nem vágyott semmire, mert ő legnagyobb vágyát elnyerte akkor, midőn pappá lett non propter esum, sed propter Jesum! Ex uno, disce omnes! . . .

Uraim! nézzünk egy más képet is, amely

legalább a vak sötétben minden pózna világítson, ne csak minden tizedik, szóval hogy olcsóbb és intenzívebb villanyfény világítson, annak csak egy módja van: ha a város átveszi az egész instrumentumot a maga kezelésébe.

Egy elkésett fürdői levél.

(De amely télen is jó!)

Csikban születtem. A Szt.-Anna-tavat nem láttam. Ki tehát a szabadba! Romladozó idegzetem hátha megbékül önmagával és mindennel a nagy Isten ege alatt, szülőföldem szép virágyain. Kész az elhatározás. Felkelek 3 órákor Brassómegegye egyik szélső falujába és 9 órákor már a tusnádi fürdőt is odahagyva ballagok a Szt. Anna-tó előttem eddig rejtelmes szépségei felé. Ezért hát levelem fürdői levél. Átmentem a tusnádi fürdő, délután pedig vissza is jöttem azon. Úgy-e nem hazudok szerkesztő úr! hogy fürdői levelet írok, hiszen sokan a nem látott tengerről írnak.

Mint átmeneti alak a tusnádi fürdőről nem írhatok, ügyeit nem ismerem. Sajnos, hogy az építendő kápolna ügye ma is holt ponton van. 9 órákor az utolsó villa, ez első „Szent Anna-tó” jelző táblánál vagyok. Hiába rémitgetik az embert: ilyen, olyan messze van. 11 órákor, szép nyugodt, egyhuzamban végzett séta után a célnál vagyok. Hasztalan keresik az érkezési ponton szemem az elhagyott, elhanyagolt kis kápolnát. Balra menve a tó parton mindjárt megtalálom. A Pató Pál háza nem lehetett ilyen.

Mindazonáltal jól esett elő, őseink szokása szerint leborulni, halát adni az Úrnak, hogy erre is megsegített. Mikor mondtam jobb szívvel az Úrangyalát, a miserere meit, nem tudom, de hogy ott imádkoztam, azt érzem még ma is. Dült idegzetem megenyhült, a világi gazságok ott maradtak az emberek lakta helyeken, itt csak a Mindenható remek munkáját szemlélem, semmiségemet érzem és magamat a nagy hatalomra bízom teljesen. A tó folytonos hullámozása az emberi kedély ama állapotát, melyről szent Ágoston állítja, hogy nyugtalan, míg ott fenn az Úrnál meg nem nyugszik, tükrözi vissza; a hely

fenséges esendje azt a nyugvó helyet juttatja eszembe. Imádkozom, pedig a szt. Anna kápolna harangja néma, porban hever. Ha a fenti érzelmek nem kötnének, botránkoznám. Őseink emberek voltak, mi sybarita fattyuk vagyunk. Ők imádkoztak, hogy imádkozhassanak, az Úrnak hajlékot építettek, mi lelki seibeinket méreggel borogatjuk és szent alkotásaikat romba dűlni engedjük.

Nem rekriminálok, gyógyulni mentem oda, céloamat elértem, hála neked érte Istenem.

Mint a gyergyói leány-sereg a somlyói bucsuról, a Mária lábától könnyes szemmel indul haza, én is úgy indultam 1 órákor vissza. Istenem, látom-e még valaha fenséges alkotásodat, a magyarnak adott ezen égfelé világító drága kincsét!?

Negyed 4 órákor már a fürdői pap, Gál Elek vendégszerető házában pihenem faradalmait. Várom a vonatot. 11 órákor este hon vagyok, de ismét nem alszom. Bántanak kicsinyes dolgok. Gondolkozom. Miért pusztul az a sok drága pénz érő fa azokban az erdőkben! A törvény, a törvény. Még arra sem jut belőle, hogy zsindeily hasíttassék a kápolna befűtésére. Ott a kő, ott a fa, egy kevés mész kell, mit loháton is oda lehetne szállítani és emberi kéz. Mily könnyen lehetne egy két szobás kis zárandokházat építeni. Egyik szoba látogatók, másik a nyári időben ott lakó zárandók részére. Mily csekély áldozattal lehetne azt a kápolnát helyre hozni, védőszentjének méltó hajlékává tenni és szent harangját, hogy imára szólítson, felemelni. Aztán egy perselyt és nem lenne az a látogató, ki a fentartásra adóját le ne róná és aki még nyugodtabb lélekkel ne távozna onnan.

Főt. Szerkesztő úr! Fürdői levelemnek vége. Sajnálom azt a szent képet. Az időnek minden zivatara úgy szabadon sanyargatja, mint az élet viharai az én lelkemet. Ha valaki gyűjtést rendez a fenn említett célra, 20 koronám mindenkor készen lesz arra.

P.

nem az édesanyai tejjel szívta lelkébe a papi szellemét, Krisztus és az egyház iránti szeretetet, hanem csak tanácsra vagy más célból lépett be a papnevelde szentélyébe.

„Légy fiam — mondja egyik-másik hitelen úr fiatal diáknak — kath. pap!” olyan rőzsás élelet lesz, mint akár Rocsild bárónak. Ott megtanulsz enni s inni, felszentelnek papnak, beülsz egy zsiros parokiába s éled világotat boldogan!

A fiú lépre ment, a jó tanácsot megfogadta, és nagy protekcióval a püspök felveszi a theologiára.

Neki fog szegény a munkának, de a dió haja kemény; már most kezd belátni, hogy bizony itt dolgozni és sokat kell tanulni. Őn uralmát, vágyait mérsékelni kell, szóval neki nem ezt mondták.

No de nem baj! átúszom valahogy a négy theológiát s akkor kezdődik az eldorádó!

Sokszor visszatekint az „ekeszarváról,” ingadozóvá kezd válni, de újabb gondolat; kétségesekeése eloszlik, csak hogy felszenteljék, azután minden jól lesz.

És? Belép az Úr hajlékába, püspöke pappá szenteli. Nagy az öröm a családban, mert a

kath. pap bácsi őket is boldogítani fogja. Csak türelem a zsiros megyéig! . . .

Első dispoziója nem egy aszfaltrozott, villanyvilágítással ékesített város, hanem egy szegény sáros, keskeny utcájú, kunyhoskákkaal beépített falú, ahol nem talál magának pajtasokat, akikkel elkezdje az eldorádót.

Szomorú és elégedetlen kezd lenni. Agg princípálisa vigasztalja, batorítja, lelkesíti, de hasztalan!

Ő nem falura való és püspökétől áthelyezését kéri. Ezt meg is kapja, ahol már egy kissé vidámabb az élet, de azért itt sincs megelégedve, mert ő magasabbra lett teremtve.

Jár itt is, ott is; kíván ilyen meg olyan állást, de nem kapja meg, mert ő nem azokra lett nevelve. Megismerkedik az egyházmegye mindenféle viszonyaival, állásaival s észre kezdi venni, hogy ő nem találta és nem fogja soha megtalálni azt, amivel őt ámitották.

Szomorúan kezdi tapasztalni, hogy pályát tévesztett, mert ő kényelem, pénzszerző, nagyra-vágyósból lett pap, s szomorúan tapasztalja, hogy az ellenkezőt nyerte a kath. papi álláson.

Bizonytalanság hatja át szívét, kedvetlenség fogja át lelkét; az ima, az isteni szolgálat és coelibatus iránt undor árasztja el egész

adni a fiatalabb, de különb és sokszor hit-hideg generációnak. Ezt a gondolatot kellette Ferencz József hitvalló beszéde is a beiktatás után, melyben a hitközséghez szólott bátran és éreces hangon ismételve, hogy az Istenért és egyháztért élni, működni s ha szükséges vér és anyagi áldozatokkal is támogatni legdicsőbb tény, mindannyiunk elengedhetetlen kötelessége. A főgondnok talpraesett kor- és helyzetszerű beszédének nagy hatását fokozta a végeztül felesendő pápai himnusz hatalmas dallama, melyet a közönség fennállva és óriási lelkesedéssel énekelt. Ez a lélekemelő ünnepség a maga szerény fényével a csiknagyhaldogasszonyi intelligencia egyetértő csoportosulása az élő virágokkal gazdagon díszített olár közelében nagyon jól beillett a stilszerűen és a legnagyobb elismeréssel kell mondanunk, a praktikus restaurált templom kedves egyszerűségében tiszta boltívei közé, melynek szemlélésekor önkénytelenül is arra a gondolatra jutunk, hogy itt minden eszeleket és szó az elő hit felébresztésére cellulatos kézzel tör. Délután a karcfalvi községhez nagyteremben népszövetségi gyűlés volt. Az ünnepet szerény bankett fejezte be, melyen határozottan meglátszott a népszövetségi gyűlésen elhangzott alkoholelles akció hatása. Rendkívül emelkedett ünnepélyes hangulatban, de igazán és örömmel mondom kevés bor fogyasztásával folyt le annak bizonságát, hogy az ünnepélyek sikeréhez nem bor, hanem jó szándék, tiszta lélek és ügyszeretet szükséges.

— **A nagyszabeni eszedlotthon** karácsony napján esinos kis ünnepélyt rendezett. Volt szavalat, párbeszéd, ének, szindarabok előadása. A eszedleányok nyugodt és lelkes fáradozása nagy örömet okozott a jelenlevőknek, kik az iskola legnagyobb termét betöltötték, jöllehet semmiféle meghívókat szét nem küldöttek. A szep karácsonyi ünnepélyt megtisztelte jelenlével és sokoldalú érdeklődésével a főmeltóság hercegasszony Püspök Urunk nővere is. A herceg plebános úr pedig buzdító beszéd kíséretében felvette az új tagokat az otthonba. Aztán kiki megkapta karácsonyi ajándékát. Volt öröm! Eddig 40—50 székely eszedleány látogatta rendszeren az otthonot. Valóban dicséret illeti a kedves hölgyeket, kik önzetlenül fáradsnak a leányok érdekében. Bárcsak a plebános is segítségökre volnának az otthonok vezetőinek a eszedékek szülőire gyakorolt befolyásukkal.

— **A nagyszabeni eszedkör** újév napján szintén kedves meglepetésben részesítette a eszedleányokat. Tombolat rendeztek a vezetők. Majd a gazdagon díszített karácsonya édességeit is szétosztották. Ujra kérjük a kedves székelyföldi plebános urakat, ne sajnálják azt a kis fáradságot, hogy a falujokból városunkba készülő eszedleányokat hozzánk (Rk. pleb.) utasítsák s időnként nálunk viselkedésükről tudakozódjanak. A leányok az otthonban egy fillért sem költenek, sőt épen az van hivatalukat a haszonatlan költségeztől megóvni. Romlott leányok terjesztik azt a hirt a falujokban, hogy ott költsenek. Azért beszélük azt, hogy az otthonból való elmaradásukat ilyen hazug híreszteléssel némileg fedezzék.

— **A szászok gazdalkodásának tanulmányozása** céljából nagyobb tanulmányi kirándulást rendezett a földművelésügyi miniszter erdélyrészi kirendeltsége. A tanulmányutban közel száz egyén vett részt. Köztük néhány lelkes és tanító is. A társaság első állomáshelye Segesvár volt, hol Cseh Ágoston vezette a székely gazdákat, kik megnézték a bőr, textil- és posztógyárakat, valamint a segesvári gőzfürdőt, gőzmalmot és a fűrésztelepet. Tanulmányosabb volt

az út második fele. Medgyesen Herberg Péter, az ottani szász egyetem által alapított földművelésiskola igazgatója mutatta be a modernül be rendezett intézetet és tartott nagy figyelemmel hallgatott előadást a földművelésiskola munkájáról. Érdekes volt a Cell-fele borpince, a Hintz-fele jól felszerelt tanya gazdaság és a helybeli pincészetvezető, hol ismét kiténtető szíves-séggel fogadták a székelyeket. Nagykemenzón a község küldöttsége üdvözölte a társaságot, majd a község szelén levő réten a katonailag szervezett legényegylet mutatta be katonai gyakorlatait. Bevonulva a községbe, egyes gazdaságok megtekintésére indult a tanulmányozó csoport. Mintegy 10—12 gazdabó mentek be és mindenütt nagy csodálattal szemlélték a szászok mintaszerű gazdaságait. A tanulmányút a nagykemenzói községhez közel rendezett társaséddel ért véget, amelyen meleg ünnepélyben részesítették Székelyhidyi Viktort, a kirendeltség megbízottját.

— **Fognak az erdélyi szászok.** Nagyszabeni irják: A Nagyszabeni megjelenő „Volkskalender” feltűntet keltő adatokat közöl az erdélyrészi szászok pusztulásáról. A születés arányszáma igen alacsony, ezer lélekre alig esik 28 születés. 1909-ben 2800-an vándoroltak ki és közülük csak 980-át meg ismét. Ebben az évben számuk végeredményben 62 lélekkel csökkent. Az utóbbi három évben csak két községben vásároltak a szászok az oláhoktól földet, viszont az oláhok huszonhárom községben terjeszkedtek a szászok rovására. A szászok száma most körülbelül 200.000-et tesz ki. Összes birtokuk egy millió holdnyi. Ebből a múlt évben 263 holdnyi és 1583 önyi kerül oláh kézre. A szászok kultúrája nagyon kedvező: 730 lélekre egy népiskola, 2800 lélekre egy középiskola esik.

— **Sepsiszentgyörgy a fejlődés útján.** Az új idők szele megcsapta városunkat is. A közjó előmozdítását célzó intézmények egész sora van részint munkában, részint tervbe véve. Legnevesebb alkotása a Székely Nemzeti Múzeum palotája, amely már ez év folyamán befejezést fog nyerni. A tervet Kócs Kármly budapesti műépítész készítette ugyan, de az egész alkotás egyébként helybeli iparosok munkája. A régi erdélyi várstíliú palota a két múzeumóri lakással együtt háromoldas telket foglal el, s körülbelül 250.000 koronába kerül. Tervbe van véve ezen felül a vasuti állomás kibővítése, a közkorház és a vízvezeték ujjaépítése, ezzel kapcsolatban a város esaternázása, az aszfaltjárda, a kocsiutak új burkolása, stb. s mindez a jelen 1912-ik év folyamán nyerne megvalósítást. Legnagyobb akadály az anyagi kérdés, de ennek megoldására is van remény. — Hála Istennek, hogy jó székely városaink is fejlődnek már.

— **Torda is fejlődik.** Nem csak Sepsiszentgyörgy, hanem Torda is fejlődik am. Ezt irják ugyanis nekünk: Az utóbbi öt évet a város reneszánszának nevezhetjük. A legmodernebb intézmények egymásután nyernek létet, vagy kibővítést. Új intézmények az aranyosi vashid, az új sebészeti kórház, a Torda—Topánfalva—Abrudbányai—Vasut, a kir. törvényszék új palotája, az új főgimnázium, továbbá az utcák szabályozása. Munkában van az általános utca-aszfaltozás, amely három éven belül elkészül. Tervbe van véve még az eddigi kis villanytelep helyett egy 1000 lóerős teljesen modern villanytelep létesítése, a mostani nagyszabású vágóhidnak még nagyobb arányú kibővítése. Megvalósításra vár a vízvezeték és esaternázás, valamint egy hullaégető kemence felállítása is. — **Nyilatkozat.** Készséggel adom köztudomásra, hogy Ruzsinszky Béla műszatalos pécsi

rendházunk számára már évek során át végzi az asztalos munkákat; s úgy lelkiismeretes, szolid és becsületes munkája révén, mint az által is, hogy szent vallásunk és keresztény szociális elveink érdekében — fáradságot és anyagiakat nem kímélve — mindenkor kész sikra szállni s bátran, önzetlenül harcolni, mindnyajunk szeretetet és nagybecsülését vívta ki magának. Miért is őt, a minden pártfogásra és felkarolásra méltó, szívvel-lellekkel katolikus iparost, minden irányban a legmelegebben ajánlhatom. Pécs, 1911. szept. 17. P. Szendei Ágoston, szt. Ferencz zárdafőnök.

— **Egyik hírdetésünkhöz.** Az újonnan felépült laskafalusi román stílyú templom felszerelését: egy főoltárt, egy mellékoltárt, szt. Sirkápolnalt, padokat, szőszéket és gyóntatószéket Ruzsinszky Béla pécsi oltáreépítő műszatalossal készítettem. A nélkül, hogy erre felszólított volna, igazságérzetem késztet rá, hogy kijelentsem, miszerint a fenti munkákat Ruzsinszky Béla szépen, izlésesen, stilszerűleg és aránylag igen olcsón készítette: munkájával igen meg vagyok elégedve. Szeretettel felhívom kedves papársaimat, hogy haszontermészetű munkálatokkal nyugodt lelkiismerettel megbizhatják Ruzsinszky Béla urat, annál is inkább megérdemli hathatós támogatásunkat, mert ő Pécsért és vidékén a keresztény szociális eszméknek nemcsak szóval, hanem tollal is bátor előharcosa. Lakik: Pécsen, Majláth-utca 25. szám alatt. Laskafalu, 1908. január 21. Balog József esz. pleb.

— **Egy régi francia közmondás szerint:** „Pas de bon repas sans fromage.” — Sajt nélkül nincs jó étkezés. Csakugyan. a sajt tápláló értéke nagyobb, mint a húsé; ha tehát takarékosági okokból a napi húsadagokat redukáljuk, ne mulasszuk el a csemege közé egy kis sajtot tenni. A sajtban zsirtartalma ugyanis sejtiszteinknek új erőt nyújt az elhasznált helyett. Toldjuk meg még az ételsort a tésztaival és a kiváltságos tápláló erejű rizzszel, amihez egy kis gyümölcs is ajánlatos. A borsó és a lenese tápláló értéke közel jár a húséhoz és átszűrt állapotban könnyen emészthető. Azért ajánlatos pürée alakban készíteni, mert így azt öthatodrészből fordítja hasznára a szervezet, míg hájában főzve csak kétharmadrészből asszimilálódik. Ami végül a burgonyát illeti, annak tápláló értéke bizony nem gyá, kivéve a hollandi fajtát, amelyben jóval több a keményítő. A vaj, noha drága, tulajdonképpen gazdaságos étel, mert a legtöbb zsiranyagot közli a szervezettel és ebben a tekintetben csak az olíva-olaj sorozható vele egy sorba.

Közgazdaság.

A közlegetők javítása érdekében kirendelt szakközvegek jelentése szerint az ország egyes vidékein a pásztorok a közlegetőkön összegyűlt trágyát értékesíteni szokták. Mivel azonban a trágyának a legelő területein való széttergetése és okszerű földhasználása a legelőterület ápolásának és föntartásának legelőmibb követelménye s a trágyának elvonása a legelő teljes kizsárolását vonja maga után, Serényi Béla gróf földművelésügyi miniszter felhívta az illetékes hatóságokat, hogy gazdasági szempontból igen káros és elítélendő eljárást minden rendelkezésükre álló eszközzel szüntessenek meg és gondoskodjanak arról, hogy a legeltetési szabályrendeleteknek legelő javítási és ápolási intézkedései pontosan és lelkiismeretes megtartassanak. A tett intézkedésekről augusztus 30-ig jelentést vár a miniszter. A

gazdáknak pedig legyen reá gondjuk, hogy a községi előjáróság a teendő jelentést a képviselő testületnek bemutassa és az ott vita tárgyává tételék.

IRODALOM. MŰVÉSZET.

* „Bernardinus.“ Ismét a kath. irodalom izmosodásáról adhatunk hírt. A kolozsvári ferencsek kiadásában megjelent a „Bernardinus“ új egyházközlönyök havi folyóirat. Igazi örömmel vesszünk tudomást róla, mert hála Istennek — erősödést, növekedést jelent az új folyóirat életrekelése. A kis folyóiratban benne van a program is: a rajongó lelkesedés és mindent atkaroló apostoli buzgóság a lelkek gondozása érdekében, ami szent Bernardint is annyira jellemzte. E lelkiültre nagy szükség van most, midőn az új eszmék fejlődése, új aramlatok tülekedése zürzavart teremtett. E zürzavarban szükséges a helyes és a felelt igényeket kielégítő krisztusi lecsendesítő szó. És e lecsendesítő és békés életre irányító szó honnan is hangoznak illetekesebb helyről, mint a szöszekről. A kis zsebkönyvalaku elegáns Bernardinus pedig épen a modern és megváltozott viszonyok között élő lelkipásztornak akar segítőtje lenni. Nem hosszúra elnyújtott beszédek ad, hanem tömör gondolatokat, amik a gondolkodó lelkész ajkán élvezetes beszédé oldódnak fel. Az első füzetben 9 szent beszédet hoz. A beszédek szerzőinek nevei garantálnak a kis folyóirat életrevalóságáról, mert résztint a szerkesztők — P. Hedly Jeromos és P. Tréfan Leonárd — tollából kerültek ki. Egy beszédet pedig a híres egyházi szónok, Butykai Antal írt. Ugyanaz a szellem, mely e folyóiratot a közös nagy restaurációra életre hívta, ugyanaz a szellem indítsa a főtiszt. papságot e lap támogatására. Megjelen minden hónap közepén. Ára egész évre 8 korona. Megrendelhető P. Hedly Jeromos és P. Tréfan Leonárd szerkesztésében, Kolozsvárt, Ferencrendi kolostor.

* *Hittudományi folyóirat* IV. füzeté több mint 200 oldalnyi terjedelemben jelent meg dúst tartalmaz, mint rendezés. A Religio mellett gyönyörű hivatást és feladatot tölt be dr. Kiss János folyóirata. A napirenden levő dogmatikus filozófiai s a theologia különböző ágaiba vágó dolgokról s tudományos kérdésekről ad folytonos felvilágosítást s tartja felszinen e tudományágak iránti érdeklődést. S ma már kevés papnak van alkalmá folio kötetekből ápolni a theologiai tudományokat, annál inkább ajánlatos e folyóiratnak felkarolása, pártolása és olvasása. A IV. füzetben látjuk Pataki Arnold dr. értekezését a túlvilági élet tanáról az ószövetség és apokrifekben, Concha Győző dr. A laikus morál válsága; Notter Antal: A szerzetesi szegénység jogi tartalma; Anberman Miklós dr.: Főbb államtani kérdések; Hajós Szaniszló: Az éleltan alapvető kérdései; és Pinzger Ferenc S. J.: Az állatok szinmajmolásának tudományos érteke. e értekezéseit. Tartalmaz még néhány vegyes dolgot, bő irodalmi értesítőt és bírálatokat. Ára 10 korona. Megrendelhető Dr. Kiss János egyet. tanárnál: Budapest, IX. ker., Matyás utca 18.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Gy. G. Az 1912. évre tervezett bérmát a sorrend szerint lesz megjelölve, tavasszal a bányavidéki, ősszel a hunyadi és zsilvölgyi esp. kerületekben. Tehát az alsóki kerületre 1913. évben kerül a sor. 1912-ben a püspöki székhely körül fekvő kisebb pleb. látogatása is tervben van. (Álvinc, Borhánd, Magyarigen, Tóvis).

NYILTTÉR.

(E rovat alatt közléskért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Köszönet.

Az újev alkalmával kedves kötelességemnek teszek eleget, midőn köszönetet mondok és boldog újévet kívánok a méltóságos és főtisztelendő papságnak, valamint minden kegyes pártfogómnak, kik üzletemet a lefolyt évben támogatásban részesítettek és kerem a nagybeesű bizalmat a jövő évben is részemre fenntartani. Részemről főtörökvelem leend ezután is, a már 47 év óta fennálló üzletem elismert jóhírvevet megönni s a nagybeesű megrendeléseknek pontosan megfelelni. Hódolattaljes tiszteléttel:

Oberbauer A. Utóda,

Krönberg József,

a Ferencz-trend lovagja, — egyház. felszerelési gyáros
Budapest, IV. Váci-utca 51.

Főmagasságú és főt. Vaszary Kólos libornok, érsek, Magyarországi hierarchikus bizottságának és Klotild Főhercegségnyi O. és kir. fens. udvari, a vaci kozsoni és egyházmegyei s a budapesti, pécsi, nyitrai, gyulafelelvári oltáregysületek szállítója.

Szőlőoltványokat

szállít amerikai sima és gyökeres vesszőket különféle fajokban, fajtisztaságáért jótállva legdusább választékban a már évek óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Küküllőmenti első szőlőoltvány telep
Tulajdonos: **CASPARI FRIGYES**

Megyes 67. sz. (Nagyküküllő megye.)

Tessék képes árjegyzéket kérni.

Az árjegyzékben találhatók az ország minden részéről érkezett **elismert levelek**, ennélfogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtételé előtt az ismerős személyiségek től úgy szó, mint irásbelleg bizonyoságot szerezhet magának fentí szőlőtelep feltételleg megbízhatóságáról

PÁLYÁZAT.

A *tordai* (Aranyosm.) róm. kath. egyháznál üresedésbe jött kántortanítói állásra pályázatot hirdetünk.

Javadalom: az egyház pénztárából 1200 kor., fizeteskiegészítési államsegély 131 kor., tandíjkárpótlási államsegély 30 kor., tandíjkárpótlás az egyház pénztárából 93 kor., stólaból mintegy 80 kor., összesen 1534 kor. Előkelő lakás természetben kerítel és udvarral. E javadalom előreláthatólag rövid idő alatt jelentékenyen fog emelkedni. Pályázatok legkésőbb *január 20-ig* alolirthez benyujtandók.

Torda, 1912. január 1-én.

Az iskolásköz. nevében: **Dr. Balázs András** főesp. pleb.

FLEISCHER JÁNOS

(Keresztény katolikus cég)

egyházi ruha és reverenda-szabó

PÉCS, Ferenciek-u. 9.

Évek hosszú gyakorláé képesít a legjobb szabású, minőségű és finoman kidolgozott **reverendák és címádák, papi civíl öltönyök** előállítására.

Üzletemet első sorban

Egyházi ruhák

készítésére rendeztem be. **Mindenemű egyházi ruhák:** casulák, piuvialek, velumok, baldachinok, mis-tráns ruhák, zászlók, lobogók, karingek, álbák, feholyruhák stb. készítenek.

Nem kell sem Budapestre, sem Bécsbe menni. Üzletem **versenyképes** minden pesti vagy bécsi céggel úgy **szabászat, mint ár és minőség** tekintetében. Tessék meggyőződni róla.

Egyházi ruhák javítása olcsón és jól eszközöltenek.

! **Költségmentes, árjegyzék ingyen.** !
— Személyesen is megjelenek —

!! ERDÉLY EGYIK RÉGI MEGBÍZHATÓ KERESZTÉNY CÉGE!!

KELETI.

szőlőbirtokos és bornagykereskedő
!!! SZÁSZSEBES, Szebenmegye. !!!

Miseborul és házi fogyasztásra ajánlja zamatos erdélyi asztali és esemegeborait. * Tessék boraim kiválósága felől próbarendelés által meggyőződni, * A borok utánvétell, jó információ esetén, 1—3 havi hitelre, vevő hordójában, vagy saját hordómban küldetnek. * Hordóim nyolc héten belül teljesen jó állapotban, bérmentve visszaküldendők. * Fagyos időben a borok szalmába csomagolva szállítatnak.

Sürgöncim: **KELETI, SZÁSZSEBES.**

Borárjegyzék:

1911. évi erdélyi asztali,	
könnyebb fehér bor	K 46
1911. évi erd. asztali jobb	
minőségű fehér bor	K 49
1911. évi erd.-marosmenti	
finom vegyes fehér bor	K 52
1910. évi erd. asztali fehér bor	K 54
1910. évi erd.-marosmenti	
finom vegyes fehér bor	K 56
1909. évi erd. asztali fehér bor	K 58
1903. évi finom erd. asztali	
fehér bor	K 62
1902. évi fehér pécseybor	K 64
Ó rizling, fehér	legfinc- K 70
Ó som (urmint) ..	mabb cse- K 90
Ó muskotály ..	mege faj- K 100
Ó vörös burgundi	borok K 80

Az árak Szászsebesben, pincében
:: :: :: értendők. :: :: ::

Megrendelésnél sziveskedjenek e lapra hivatkozni.

Posta, táviró, távbeszélő,
: vasútállomás helyben. :

HAZAI IPAR!

ALAPITTATOTT 1770.

Andrásosfszky Efraim

műharangöntő Kolozsvárt, Kossuth L.-u. 36. sz.

Ajánlja a főtisztelendő minden felekezetheli magas papság, egyházközség és tkts. gondnokságok figyelmébe Erdélyben legnagyobb

harangöntődjét.

Elvállalja minden fajta harang öntését vagy repedt harangok újraöntését és azok becserélését. Ajánlja továbbá az általa feltalált s a birodalom mindkét felében kir. szabadalommal kitüntetett **vaskoronás felszerelését** felöltség mellett. Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesít.

Költségvetéseket kívánatra bérmentve köldök azonnal.

Tisztelettel **Andrásosfszky Efraim.**

Ruzsinszky Béla

géperőre berendezett oltárépítő műhelye

PÉCS, MAJLÁTH-U. 25. SZ.

! MEGBIZHATÓ KATHOLIKUS CÉG !

A pécsi orsz. kiállításon az iparművészeti társulat által arany éremmel kitüntetve.

Készít és elvállal mindennemű templom berendezési és felszerelési tárgyak, u. m.: oltár, szószék, gyóntatószék, templompadok, szentély korlát és egyéb felszerelési tárgyak készítését, szállítását, régi oltárok aranyozását és átalakítását. ▲

Pontos rajzzal és költségvetéssel készséggel szolgálók. ::

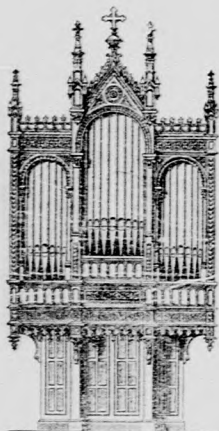
Több kisebb méretű vagy több nagyobb megrendelésnél személyes megjelenés. ▲

! Lelkiismeretes kiszolgálás !

! Több elismerő nyilatkozat !

BODA JOZSEF

ORGONA ÉS HARMONIUM ÉPÍTŐ CSIKTAPO CÁN.

Van szerencsém a főtiszt. papság és a m. t. egyháztanács szíves tudomására hozni, miszerint

orgona és harmonium építő műhelyemet

teljesen újonnan rendeztem be, minek utánna módomban áll a legnagyobb szabásu orgona építését is elvállalni. Bárminemű javításokat és átalakításokat jutányos árban, pontosan eszközölök.

A nagyérdemű közönség pártfogását kéri, kiváló tisztelettel Boda József, orgona és harmonium-építő Csiktaplocán.

ALAPÍTVÁ 1898.

ALAPÍTVÁ 1898.

Valóban jó és szépen égő —

templom olaj,

finom olajból, üveg, tömjén, füstölőszén az egyh. szabv. megfelelő

méhviaszgyertya

::: kapható a legjutányosabban :::

Dokupil Lajos

viaszgyertya gyárosnál —

Nagylévárdon, (Pozsonym.)

Árain: olaj 1 K 20 f. olajból 2 K 50 f. üveg 2 K, tömjén 2 K 40 f-től 3 K 20 f-ig kgr.-kint.